GAZETA KRAKOWSKA

Nro 12.

z KRAKOWA DNIA 11 LUTEGO 1824 ROKU we ŚRODĘ.

— Z *Krakowa.* —

W dalszym ciągu 24 Posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 7 Stycznia 1824 r.

Reprezentant Chwalibogowski Prezyduiący w Kommissyi Prawodawczey wprowadzaiąc pod decyzyią Zgromadzenia Reprezentantów z wspolney rozwagi Kommissyi Skarbowey i Prawodawczey proiekt do ustawy Górniczey przez Senat w skutku modyfikacyi od Seymu przyiętych, na nowo inicyowany, odczytał opinie Kommissyi ktore zważywszy, iż poprzyiętych przez Izbę Prawodawczą modyfikacyach dd. 20 Grudn: 1823. Rządzący Senat w proiektowaney powtórnie ustawie odstąpił odzasad pierwszym swym proiektem obiętych, i nieprzychylił się do uwolnienia Właścicieli Kopalń, tak w własnych gruntach iak i w cudzych podziemne skarby wydobywaiących, od płacenia dziesięciny za przeszłość, ani też nieskłonił się do modyfikacyi dalszey, iżby z pod tego ogólnego prawidła wyłączyć szczególne przypadki, w którychby Rząd z Regestrów prowadzonych przez osoby na ten cel stosowną przysięgą zobowiązane, mógł otrzymać dostateczne przekonanie się, iż Przedsiębiorcy Kopalń poczyniwszy na utrzymanie tychże w ruchu znaczne nakłady, zostaią w stanie aktualney straty, w których przypadkach Rząd kraiowy mogłby przypadaiące należytości tak pod tytułem dziesięcin skarbowych, iako też pod tytułem podatku w exekucyi zawiesić, tak za przeszłość, iak na przyszłość, i takowe między innego rodzaiu inexigibiliami Reprezentacyi kraiowey do umorzenia przedstawić, oświadczyły Kommissyie opinią za nieprzyięciem proiektu Senatu przy odezwie dd. 30 Grudnia r. 1823 ad Nro 4427 inicyowanego.

Marszałek Seymu podaiąc przeto proiekt iako nowy decyzyi Izby Prawodawczey 7/8 częściami głosów, ogłosi przedsięwzięcie sekretnego kreskowania.

Reprezentant Librowski Członek Kommissyi Skarbowey, zwracaiąc uwagę Izby Prawodawczey na nieszczęśliwy stan Lenników kopalń, którzy są pociągnieni do płacenia dziesięciny, gdy nawet prawo Maxymiliańskie takową od czystego tylko docnodu oznacza, a Pra-

wo Pruskie za dziesięcinę utrzymuie Dyrekcyią kopalń, nieprzewidywał powodów i skutków, dla iakich Senat nieskłania się do życzeń Reprezentacyi w modyfikacyi proiektu ustawy Górniczey.

Reprezentant X. Dubiecki Delegowany z Kapituły chciał wiedzieć, co będzie obowiązuiącym w materyi Górniczey, i dodał iż Senat niemoże używać Prawa Maxymiliana.

Gdy Członki Reprezentacyi odezwały się iednomyślnie za opinią Kommissyy Seymowych przeciw proiektowi Senatu oznaymioney, proiekt przeto do ustawy Górniczey przez Senat na nowo inicyowany iednomyślnie za nieprzyięty przez Marszałka Seymu ogłoszony został.

Reprezentant Czerniński z uwagi, iż proiekt do ustawy względem kopalń po raz drugi przez Senat Seymowi nadesłany, i po raz drugi przyiętym, a zatem w prawo zamienionym niezostał, z kąd i skutki tegoż prawa czyli iaśniey podatki, dziesięciny i t. p. ciężary od Posiadaczów i Lenników kopalń wymagane bydź nie mogą, aż do czasu poki Senat łącznie z Reprezent: Narodową na stósownieysze do czasu okoliczności kopalń i hut w kraiu tuteyszym będących nie porozumie się, i proiekt do ustawy względem kopalń w prawo zamienionym zostanie, uczynił wniosek wezwania Senatu, iżby iuż zamierzone pobory z tego źródła do owego czasu zawiesić rozkazał.

Wniosek ten licznemi powodami na piśmie przez Mówcę wsparty Izba Prawodawcza iednomyślnie Senatowi Rządzącemu przesłać postanowiła.

W dalszym porządku działań Seymu Członki Kommissyi Skarbowey czytali uwagi i postrzeżenia nad rachunkiem przychodów i wydatków funduszu ogolnego z roku etatowego 1822/23 przez Kommissyią Skarbową uchwalone.

Reprezentant Lipczyński Członek Komissyi Skarbowey czytał Artykuł 135 Statu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne, i gdy podług tego Kommissyia Skarbowa roztrząsnąwszy Rachunki oznaymuie Izbie Reprezentantów stan w iakim ie znalazła, żądał od Reprezentacyi w zamiarze stósownego rachunków rozwiązania, oświadczenia swey decyzyi, a następnie podaiąc Mówca środek do decyzyi rachunków, oznaymił, iż znosząc się do zdania Reprezentacyi z Senatem w uwiadomieniu przyszłey Reprezentacyi, które z uwag Seymowych i iak przez Senat załatwione zostaią, zapobiegą powtarzaniu uwag, a prawdy, które nastręczaią się Reprezentantom iako bliższym świadkom działań Officyalistów, w polepszeniu Administracyi, i oszczędności grosza publicznego przyniosą pożytek dla ogółu kraiu.

Izba Prawodawcza przyimuiąc iednomyślnie oznaymione przez Kom: Skarbową uwagi nad rachunkami przychodów i wydatków funduszu ogolnego roku etatowego 22/3 postanowiła przesłać te Senatowi z wezwaniem: *ażeby przyszłey Reprezentacyi oznaymił Senat skutek tychże, lub też o powodach nieprzychelenia się tąż Reprezentacyią zawiadomił.*

W końcu Zgromadzenie Reprezentantów oceniaiąc znakomite korzyści wynikła dla kraiu z porządku, pośpiechu, dokładności i prawego ducha odznaczaiących działania Komitetu Ekonomicznego w obecnym składzie Członków, których starania i gorliwość z powodów i

skutków Narodowi znane, w zbiegu licznych pod kierunkiem Członków Komitetu uskutecznionych robót, wskazuią szczególniey olbrzymie postępy w upięknieniu stolicy Rzeczypospolitey. Czuiąc całą ważność obowiązków przez Członków Komitetu *z zamiłowania dobra publicznego* przyiętych, a oraz gruntuiących szczęśliwą przyszłość rozszerzenia krokami mądrości i umiarkowania zamierzoney dalszey ozdoby kraiu i stolicy; postanowiło iednomyślnie oświadczyć Szanownemu Komitetowi Ekonomicznemu *Wdzięczność Narodową* ożywioną dziełem dobrey woli Członków Komitetu iako *Przyiaciół porządku* wzrost pomyślności kraiu Rzeplitey Krakowskiey zapewniaiących.

W tym porządku, gdy Reprezentacyia załatwiła przedmioty uległe Jey władzy z konstytucyi łaskawie od Trzech Nayiaśnieyszych kraiu Protektorow nadaney

Reprezentant Xiądz Sołtyk Delegowany Sędzia Pokoiu w głosie zabranym, wystawuiąc w krótkości stan wewnętrzny krainy naszey, wiele troskliwym staraniem i oszczędnością Rządu polepszony przez cnotliwe i pracowite Szanownego Prezesa Senatu przewodniczenie; zwrócił Mowę do Marszałka Seymu! oświadczaiąc Mu Imieniem Izby Reprezentantów nayczulszą wdzięczność za sręczne i niespracowane kierowanie Obrad publicznych, oraz iż trzecie nieprzerwanie Laski Marszałkowskiey przez Niego piastowanie, zawsze nadgrodą zasługi i cnoty, oraz ulżeniem ciężarów Mieszkańców, a zarazem polepszeniem stanu Skarbu uwieńczone zostało.

Reprezentant Lipczyński do głosu Reprezentanta X. Sołtyka przymawiaiąc się, dla odznaczenia Uczuciów którémi wszyscy są przeniknieni, uczynił wniosek, ażeby medalem kosztem publicznym wybitem uwięńczyć pamiątkę czynów ukochanego Marszałka Seymu Senatora *Felixa Grodzickiego,* który trzechletnim kierowaniem Obrad Naszych wzniósł się na ten stopień wartości, że Go godnym wdzięczności, i uwielbienia Narodowego sądziemy i uznaiemy.

Marszałek Seymu przeięty względnością Zgromadzenia Reprezentantów przez wymierzone do swey Osoby oświadczenia okrywaiące Go zaszczytną pochwałą, gdy niemasz wyższey nadgrody dla Urzędnika publiczuego w tem mieyscu, iak gdy Reprezentanci Ludu raczą Mu przyznać, że zdołał służyć kraiowi, oznaymił wdzięczność swą nieograniczoną; a następnie przedstawiwszy Marszałek Seymu zbiór uchwał i postanowień tego Seymu gruntuiących pomyślność Rzeczypospolitey, Posiedzenia Seymu zakończył, i Zgromadzenie Reprezentantów za rozwiązane ogłosił.

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

GŁOS

Reprezentanta Franciszka Lipczyńskiego, *miany na ostatniey Sessyi Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 9 Stycznia 1824 roku.*

Do tak wymownego głosu Delegowanego Sędziego Pokoiu Xdza Sołtyka, słabe wyrazy moie nic tkliwszego dodać niemogą, do odznaczenia tych uczuciów, któremi wszyscy przeniknieni iesteśmy. Ale czysz Ukochanego Marszałka Naszego skronie, same tylko słowa ulotne,

uwieńczać będą? Tego, który trzechletnim kierowaniem Obrad Naszych, przekonał Nas, że Cnota jest iego własnością. Tego, który nie przypadkowem trafem, ale ciągłem świadectwem swych krokow wzniósł się na ten stopień wartości, że Go godnym wdzięczności i uwielbienia Narodowego sądziemy i uznaiemy.

Spodziewam się, że nie obrażę skromności Twoiey Szanowny Marszałku, ani też kto o uchybienie prawdzie, mnie obwini, owszem dzieląc zemną przekonanie Swoie potylekrotnie iuż obiawione, Prześwietna Izba Reprezentacyina skłoni się do tego wniosku, aby pamiątkę Czynów naszego Marszałka przesłać do potomności Medalem, kosztem publicznym wybitym, z tym prostem napisem:

Reprezentacya Narodowa Marszałkowi swemu po trzykroć obieranemu, a na drugiey stronie: *Felixowi Grodzickiemu dla zasługi i Cnoty.*

Chlubny ten Pomnik który Sprawiedliwość nasza zasługom Szanownego Marszałka poświęca, stanie się zdobyczą, a razem korzyścią naszą, poświadczać On będzie wiecznie, że wzory szlachetnego postępowania Marszałka dla dobra Kraiu podiętego, na Sercach naszych są wyryte, a Chwałę ztąd Szanowny Mężu na Ciebie spływaiącą, zrobi między Nami podzielną. Potomność wyrocznia prawdy Nam przyzna,ześmy umieli obierać sobie Przewódcę, a Obierany umiał Nami sterować; Następców zaś Twoich mocniey wzruszaiąc umysły, do podobnych Cnót zapali, i wzniesie do tego wielkości usiłowania, że przewyższyć Szanownego Marszałka niemogąc, naśladować Ciebie zapragną.

MOWA
Marszałka Seymu, Senatora FELIXA GRODZICKIEGO
przy zamknięciu Obrad Seymu dnia 9 Stycznia 1824 roku.

Szanowni Reprezentanci Wolnego Kraiu!

Konstytucya nasza, i Ustawa postępowania Zgromadzeń Reprezentantów wskazuie mi powinność, ostatni iuż dzisiay podnieść głos móy, z mieysca tego w którym mnie z łaskawem zaufaniem do przewodniczenia w obradach Waszych umieścić raczyliście.

Kończą się iuż prace Wasze około dobra i szczęścia kraiu tego, a istnieć będzie na przyszłość przykład: że w zgodzie iednomyślnie, z rozsądną rozwagą, i z wspieraniem Rządu, radziliście w stanowieniu Praw, i o uszczęśliwieniu Obywateli którzy Was do tego wybrali.

Nie widziano w tym Seymie chęci celowania kwiecistą a czczą wymową, ani zbytniego uniesienia w używaniu wolnego głosu i zdania, ale pomyślnie skutki Obrad Waszych, którym duch bezstronności przewodniczył, dowodzą: że i w ścieśnionych granicach, pod dobroczynną Prawa opieką z łaski Nayiaśnieyszych Trzech Monarchów nam nadanych, spokoyne szczęście uzyskać i pielęgnować można.

Wracacie do domów Waszych z chlubnem przeświadczeniem dokonanego obowiązku, gdy Gminom Waszym zdacie sprawę, iż mimo częstokrotney walki między chęcią a możnością, ulżyliście ciężarów publicznych Obywatelom, a szczególniey pracowitey Włościan Klassie; wynagrodziliście w miarę funduszow prawdziwą zasługę, uposażyliś-

cie duchowne posady, i trafnym wyborem Urzędników, zapewniliście nadal nieprzerwany kierunek Administracyi i sprawiedliwości.

Mnie z mey strony nie pozostaie, iak tylko podziękować Wam, że łatwem zrobiliście mi dopełnienie tey moiey powinności, bo przewodniczyć tam, gdzie dobro ogólne wszystkich zarówno zaymuie, iest to z chlubą bydź uczestnikiem lekkiey, bo podzieloney pracy.

SZANOWNI REPREZENTANCI! wymierzone od Serc Waszych do moiey osoby oswiadczenia okrywaiące mnie zaszczytną pochwałą, nie maią granic moiey dla Was wdzięczności, niemasz wyższey nagrody dla Urzędnika Publicznego w tem mieyscu, iak gdy Reprezentanci Ludu, raczą mu przyznać, *że zdołał służyć Kraiowi.*

Z Warszawy d. 3 Lutego.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył zaszczycić JW. Hrabiego Grabowskiego Ministra Przyduiącego w Kommissyi Rządowey W. R. i O. P. Orderem S. Alexandra Newskiego.

W Gminach Babice i Leszno w Powiecie Błońskim powstała nagle ospa naturalna, lecz z 29 osób chorych żadna nie umarła.

Taż choroba wszczęła się także w Gminie Jadów Obwodzie Stanisławowskim, lecz przedsięwzięto iuż środki zaradcze.

Oprócz znalezionych dawniey sztuk złotych w Radomiu przy plantowaniu placu około Zamku, wynaleziono ieszcze dwie sztuki, które więźniowie, co ie znaleźli, potrafili iuż potaiemnie sprzedać. Jeden z tych pieniędzy iest dukat z roku 1564 z napisem: "Moneta [a nova Reichstenienśis," a drugi z napisem "Johen D. G. D. muns: st: ol! cum glam."

Z Petersburga d. 3 Stycznia d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Podług Gazety Senackiey przez Naywyższy Ukaz Jego Cesarskiey Mości do Rządzącego Senatu wydany.

Dnia 18 Grudnia 1823. Przeyrzawszy opinią Rady Państwa, na przedstawienie Ministra Skarbu nastałą, i pragnąć ulżyć wewnętrzne stosunki dla zasilenia własnych produktów, Uznaliśmy za dobrą, znieść opłaty Ukazem 22 Marca 1813 roku ustanowione od statków i płytów, na rzekach i kanałach pobierane i na skutek tego Rozkazuiemy:

1) Wszystkie, będące dotąd na wszystkich systematach rzek i kanałów pobory od statków bezpośrednio przy ładowaniu, spławie i wyładowaniu statków i płytów, od następuiącego 1824 roku znieść, i odtąd ich nie pobierać.

2) Również na kanałach Berezyńskim i Ogińskiego, i na rzekach Niemnie i Bogu Zachodnim, nie pobierać poszlin od statków.

3) Z poborów ustanowionych dla dobra spławu statków, zostawić tylko:

a) Pobierane na Tamożniach od niektórych surowych produktów, wychodzących za granicę, poszliny Ukazem 1818 Marca 22, i tymże Ukazem 5 procentów od opłacanych przez kupców do skarbu powinności i pięć kopieiek od duszy rewizyyney wszystkich w ogólności włościan, ludzi wolnych i mieszczan.

b) Sztrafy, za przewyższaiącą na statkach miarę, przewyższaiący ładunek i utrzymywanie na statkach ognia, ponieważ sztrafy te ustanowione są dla za-

bieżenia szkodzie i niebezpieczeństwu, którym od niezachowania ustanowionych prawideł statki podlegaią.

c) Wnoszone przez wysyłaiących statki, na utrzymanie spławnych Sądów (Raspraw) i Maklerów, ponieważ one są ustanowione na własne ich żądanie, dla ichże dobra, i dla rychleyszego rozpatrzenia wzaiemnych między wysyłaiącemi statki a ludem pracuiącym sporów i nieporozumień.

4) Właściciele statków lub podrjadczykowie, którzy przez zawarte przez nich ze Skarbem albo prywatnemi ludźmi kontrakty, przyięli na siebie opłatę poszlin spławnych od statków, która od roku 1824 znosi się, obowiązani są przy rozrachunkach z kontrachentami potrącić ie z ceny, za przewóz przypadaiącey.

5) Od statków i płytów, które się na zimowanie zastanowiły, poszlin nie żądać: niepowracaiąc iednak opłaconych.

6) Wszystkie teraz będące dla poboru od statków poszlin zastawy, prócz trzech na drzewo, w Guberniach Archangielskiey, Petersburgskiey i Jarosławskiey, niezwłocznie zamknąć.

7) Urzędników, na tych zastawach znayduiących się, którzy kommenderowani są Izb Skarbowych i innych władz, powrócić na swe mieysca: a innych uwolnić, wypłaciwszy pensyią do 1go Lipca 1824 roku.

Rządzący Senat ogłosił następuiące Ukazy okolne:

1) Rozwiązuiący, iż mieszczan przenoszących się z iednego miasta do drugiego, co do rekruckiey powinności liczyć w nowych ich gromadach.

2) Dozwalaiący żydów, po przyięciu wiary Chrześciiańskiey wyznania Rzymsko-Katolickiego, przyymować do stanu duchownego.

3) O otwarciu obwodu Omskiego i mieysc w nim urzędowych.

4) Dozwalaiący przyznawać we wszystkich miastach powiatowych Gruzyi, prawa przedażne i inne tranzakta na summę do 500 rubli srebrnych.

P. Jan Kożewników, negocyant Moskiewski założyciel bardzo piękney fabryki sukien cienkich, miał honor złożyć Jego Cesarskiey Mości, sztukę sukna w swoiey fabryce zrobioną. Cesarz Jegomość raczył mu oświadczyć wysokie Swe zadowolenie, i rozkazał przez P. Ministra skarbu, udarować go kosztownym pierścieniem, drogiemi kamieniami sadzonym. Nadto P. Kożewników z łaskawości Monarszy otrzymał tytuł Radcy manufaktualnego.

Z Paryża d. 27 Stycznia.

Liberalne pisma zapewniaią, iż przez zmnieyszenie podatków, w samem Paryżu 1600 obieraczów utracili prawo głosowania.

Ministeryium między innemi proiektami trudnić się zdaie przywróceniem cechów i kongregacyy, których zniesienie niektóre gazety nie rewolucyi, ale ieszcze Ministrowi Turgot w r. 1776 za Ludwika XVI. przypisuią.

Jenerał Guilleminot leży od 3 dni chory, przez co odwlecze się iego odiazd do Stambułu.

Gwardyi Królewskiey oznaymiono iż iey towarzysze pozostali w Hiszpanii d. 3 Lutego opuszczą Madryt. Dwieście ludzi nowey Hiszpańskiey gwardyi i dwa bataliiony Francuzkiey gwardyi

Szwaycarskiey odbywać będą służbę przy Królu Hiszpańskim w zamku.

Vicehrabia Marcellus, pierwszy Sekretarz przy naszem poselstwie w Londynie, poiechał onegday z nadzwyczaynem zleceniem do Madrytu.

Słychać, iż Margr. Talaru, dotychczasowy nasz Poseł w Madrycie, uda się w tymże zaszczycie do Wiednia.

Smierć od kilku lat zabrała wielu Francuzkich Biskupów. W r. 1814 żyło z konsekrowanych przed rewolucyią ieszcze 36, teraz żyie iuż tylko 15 z których 5 iedynie posiadaią dyecezyie. W r. 1802 z zaprowadzonych Biskupów żyło w r. 1814 tylko 41. Z tych umarło potem 17, inni złożyli swoie dostoyności, tak iż znayduie się iuż 13 czynnych. Z mianowanych od r. 1812 aż do przywrócenia prawego tronu żyie iuż tylko 7.

W ciągu roku z. tuteysza Prefektura policyi wydała dozwoleń do bawienia w Paryżu kraiowcom 30,406, przedłużaiących bawienie 21,106, kart bezpieczeństwa 1150, paszportow wewnątrz kraiu 34,161 a wizowanych do wyiazdu 31,286, paszportów za granicę 2777, dozwoleń do bawienia cudzoziemcom 16,661, gościnnych kart tymże 35, paszportów cudzoziemcom 788, a wizowanych dla tychże 12,375. Ogołem 170,749 sztuk.

J. Królewska Wysokość Xżę Angouleme otrzymał d. 10 Grudnia znaki Kr. Pruskiego orderu Orła czarnego.

Były Król Szwedzki Gustaw pisał pod d. 6 Grudnia list do Hr. Las Casas, w którym wyrzuca mu niezgodne z prawdą twierdzenia w tomie piątym na stronnicy 200 i na końcu 1go paragrafu na stronnicy 189 w iego Pamiętnikach z wyspy S. Heleny. Hrabia odpisał mu pod d. 25 Grudnia bardzo grzecznie, tłumacząc się względem tych pomyłek, i dał mu tytuł N. Pana, poczem odebrał od niego pod 6 Stycz: następuiący drugi list:

" Mci Hrabio! Jestem kontent z rzetelności i otwartości, które list W Pana pod d. 25 Grudnia względem mnie zawiera. Nie wchodząc w dalszy rozbior przedmiotu WPana listu, muszę Mu tylko uczynić uwagę: że Pamiętniki z wyspy S. Heleny są drukowane i ogłoszone, a tłumaczenie, które mi na zadosyć uczynienie daiesz, znayduie się tylko w Jego liście. — Zdaniem moim, uznasz WPan za rzecz słuszną, aby publiczność, która czytała Pamiętniki, dowiedziała się także iak nayprędzey, ile WPan ubolewasz, że iako autor byłeś oszukany, i że iako człowiek honorowy odwołuiesz publicznie błąd, który wśliznął się w Jego dzieło. Móy list pod d. 6 Grudnia posłuży WPanu za rękoymią, i ieżeli sądzisz za potrzebne ogłosić go drukiem, daię WPanu moie zezwolenie. — Nie należę więcey do rzędu Królów, ponieważ w skutku rewolucyi r. 1809 zrzekłem się tronu i nieużywam tytułu Nayiaśnieyszego. Urodzony iako Król poczytuię sobie za chlubę, iż broniłem ich praw; ale wyłączony z ich rzędu, przestaię na tytule Pułkownika, który był stopniem moiem w woysku, i zostaię, Mci Hrabio, przychylnym WPana

G. A. *Gustafson*.

Kolumbiyski Poseł w Londynie, P. Ravenga, miał Jeneralowi Mina proponować, aby osiadł w południowey Ameryce.

W Anglii znaleziony został łaciński rękopism Miltona, który miano za zgubiony. Zawiera on 735 szczupło pisanych stronnic i iest osnowy religiyney.

Z Madrytu d. 15 Stycznia.

Nie potwierdziło się doniesienie o zaburzeniach w Alcovendas. Podobnych sposobów używaią ciągle przeciwnicy Rządu, dla rozszerzenia niechęci. Takoż zmyślonem iest istnienie tak zwaney Apostolskiey junty, składaiącey się z 45 Biskupów i Mnichów, która w pewnym zamku czyli klasztorze posiedzenia miewa i trudnić się ma sprawami kraiu. Jest to postrach, który liberaliści Hiszpańscy idąc za przykładem Francuzkich, po między lud puszczaią. Zachodzą iednak ieszcze przyczyny przerywania spokoyności publiczney. I tak w Walencyi kupa pospolstwa usiłowała rozpędzić straż w bramie, lecz iey się niepowiodło. Zapobiegaiąc podobnem zdrożnościom Minister woienny pod d. 13 b.m. rozporządził, iż w wszystkich głownych miastach Hiszpanii ustanowione bydź maią wykonawcze nieustaiące kommissyie, dla karania nieposłusznych i występnych ludzi sposobem woyskowym. Każda z tych kommissyy składać się ma z iednego Brygadiera, 10 officerów, iednego assessora, z 4 instygatorów i 4 pisarzów.

Longa, Gubernator w Santander, zabronił pod karą pieniężną i cielesną każdemu przybieraiącemu nazwisko Roialisty nachodzenia domów pod pozorem szukania broni, i t d. Wezwał oraz każdego mieszkańca stawania na pomoc uciśnionemu przeciw występnym.

Minister Casa - Irujo, który uważany był iako należący do umiarkowaney strony, zakończył swe życie; dotychczasowy Minister Sprawiedliwości Heredia nastąpił na iego mieysce, a Colomanda, dotychczasowy Sekretarz rady Kastylii, mianowany został Ministrem i sprawiedliwości.

Nie należący do Stolicy Xięża odebrali powtórny rozkaz do wyiazdu z Madrytu, i przeciw nieposłusznym maią bydź użyte surowe środki.

Z Nowegoiorku d. 22 Grudnia.

Do Filadelfii przybył na okręcie Mary z Gibraltaru, P. Burton z pismami od naszego Posła w Madrycie, tyczące się zayścia z naszą fregatą Kongres, którey stoiąca przed Kadyxem eskadra Francuzka przepuścić nie chciała.

Jenerał Cortes, Mexykański Poseł do naszego Rządu, przybył tu dziś w swey podróży do Wasingtonu.

Z Wasingtonu piszą, iż Rząd Angielski przyrzekł wszystkiemi siłami wspierać środki, które nasz Rząd przedsięweźmie ku obronie Południowo-Amerynskich kraiow.

D. 19 b. m. Posłowie Kolumbiyyscy iedli obiad u Prezydenta i prosty czarny ich ubiór różnił ich od innych dyplomatyków przyozdobionych gwiazdami i wstęgami orderowemi.

Posiedzenia Kongressu Jeneralnego Mexyku otworzył Prezydent naywyższey wykonawczey władzy dnia 7 Listopada mową, na którą Prezes Kongressu odpowiedział.

Z Sztokólmu d. 20 Stycznia.

D. 16 b. m. umarł tu Feldmarszałek Hr. Wrede, który był w Paryżu Posłem naszem, gdy panuiący teraz nasz Król obrany został Następcą tronu. Tytuł Hrabiego przechodzi na naystarszego iego syna, teraźnieyszego Pułkownika i Jenerała adjutanta Wrede.

Od Swiąt Bożego Narodzenia złowiono pod brzegami Bohusän 4000 beczek śledzi.

DODATEK
DO Nro 12.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 LUTEGO 1824 ROKU WE ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Nauk z Uniwersytetem Jagiellońskim złączone, obchodząc uroczyście rocznicę swoiego złożenia, odprawi Posiedzenie publiczne na dniu 15 Lutego 1824 r. o godzinie 11 przed południem w Amfiteatrze gmachów Nowodworskich, w następuiącym porządku:

1. Kollega Sebastyan Girtler, Zastępca Rektora Uniwersytetu i Prezesa Towarzystwa Nauk, wyłożywszy w zagaieniu korzyści z umieiętności i Nauk spływaiące, zda sprawę z całoroczney pracy Towarzystwa Naukowego.
2. Kolega X. Mateusz Kozłowski czytać będzie przetłomaczoną na ięzyk polski rozmowę Arcybiskupa Kameraceńskiego Fenelona z Kawalerem Baronetem Szkockim de Racusai mianą.
3. Sekretarz Towarzystwa zamknie to posiedzenie [illegible] obrazem Sali Jagiellońskiey, w którym wystawi sławne panowanie Zygmunta III. Króla Polskiego, tudziez pamiętne zaysścia o wychowanie młodzieży z chlubą dla Akademii Krakowskiey skończone.

Działo się w Krakowie d. 10 Lutego 1824 roku.

P. Czaykowski, S. T. N.

Z Włoch d. 25 Stycznia.

Podług gazety Rzymskiey pod d. 24 b. m. Oyciec S. tak dalece z ostatniey choroby wyzdrowiał, iż przyiąć mógł deputacyie od kilku miast (Todi, Altro i Lug) które miały zaszczyt złożyć mu życzenia w imieniu swych współobywateli z powodu iego wyniesienia na Stolicę Świętą.

Taż gazeta zawiera doniesienie od Missyi w wschodnim Tu kin (na granicy Chin) pod d. 24 Lipca 1823. podług którego Religiia Katolicka w tem państwie nawet pomiędzy Mandarynami znaczne czyni postępy.

Listy z Rzymu zawieraią smutną wiadomość, że Consalvi po trzechdniowey chorobie na zapalenie płuc d. 24 b. m. życie zakończył.

Akademiia w *San Luca* na posiedze-

niu swoim d. 16 Stycznia Hr. Mellerio z Medyiolanu za honorowego, a Angielskiego historycznego Malarza, Rycharda Cooch za zasłużonego członka swoiego przybrała.

Z Stambułu d. 31 Grudnia.

Gallipoli zdaie się bydź mieyscem przeznaczonym na wygnanie naszych Wielkich Wezyrów. Od powstania Greków pięciu iuż tam wysłanych zostało. Nowego W. Wezyra Galib Baszę wystawiaią iako męża lubiącego pokóy, oświeconego, czynnego i stałego charakteru. Czas okaże czyli mu się lepiey powiedzie i potrafi się dłużey na czele rządu utrzymać, niż iego poprzednicy. Chce on niebawnie 80,000 woyska do Grecyi posłać.

Z Smirny d. 12 Grudnia.

Przed kilku dniami napadli Grecy na okoliczną wieś Vourta i zabrali 7 łodzi z kilkunastu Turkami. Dla zapobieżenia tu nieszczęśliwem wydadkom z tego zdarzenia patrolował Basza z znacznym oddziałem woyska po mieście, i onegday i wczoray naradzał się z Europeyskiemi Konsulami, na których naradach znaydowali się także dowódcy 4ch Europeyskich eskader w tych okolicach krążących.

Z Korfu d. 20 Grudnia.

Powrócił tu Naczelny nasz Lord Kommissarz P. Maitland. Odpłynął on przed 14 dniami z Malty i odwiedził po drodze Cefalonią i Zante. Dziś wydał odezwę w treści: Gdy kilka zbroynych okrętów Greckich, iak się zdaie pod rozkazami Xcia Maurokordato, d. 10 i 12 Grudnia na wyspach Santa Maura i Itaka zgwałciły ziemię Jońską, naruszyły uznaną neutralność i przestąpiły przepisy względem zdrowia, przeto wzmiankowane wyspy zostawać będą przez 30 dni pod kwarantanę względem reszty Jońskich krajów.

Z Bruxelli d. 26 Stycznia.

Z Gandawy piszą, iż przerwane przez zimę roboty około nowey tamteyszey cytadelli przed bramą Persil, rozpoczną się w Marcu.

Były Biskup Ruremondu, van Velde de Melroy, umarł tu w 81 roku życia.

Układy między Nuncyuszem Papiezkiem i Rządem naszem zawieszone zostały na 4 tygodnie i nie rozpoczną się, póki wysłany do Rzymu przez Nuncyusza goniec nie powróci.

Podług tuteyszey Gazety Wyrocznia Pamiętniki zmarłego w Magdeburgu Carnota będą w Londynie druk wane, ponieważ nie dozwolonoby ich we Francyi drukować.

Z Londynu d. 24 Stycznia.

Zmarły niedawno Jozef Marvat zostawił pół milliona funtów szterlingów maiątku. Podczas iego pogrzebu w Sandwiech, od którego miasta był reprezentantem do Parlamentu były wszystkie okienice i sklepy pozamykane.

Cesarz Marokoński zapewnić miał w państwach swoich opiekę wychodniom Hiszpańskim

Związek tuteyszy [illegible] Grekami otrzymał z Aberdeen oprócz pierwszey w kwocie 150 Fs. powtórną składkę w kwocie 50 Fs. Przy tey okazyi oznaymił iego komitet, że odebrał wiadomość o doy-

ściu posłanych Grekom zapomożeń, które składały się z pras drukarskich, liter Greckich i Łacińskich, narzędzi matematycznych, chirurgicznych, i t. d. Popłynęli z niemi czterey Niemieccy officerowie inżynierów i chirurg. Drugi transport, który odpłynął w Październiku musiał także iuż doyść. Ten składał się z wielu apparatow, palnych rac, dział dla dwu brygad, woyskowych pism, matematycznych i chirurgicznych narzędzi, pras drukarskich i litograficznych, wraz z iednym fajerwerkiem i 8 artystami. — Sekretarz tegoż komitetu P. Bowring oznaymił, iż Jenerał Hr. de Winta niema od rządu Greckiego pełnomocnictwa do zawarcia umowy o pożyczkę, ale upoważniony do tego iest deputowany znayduiący się w drodze do Anglii.

Sprawy Zachodnio - Jndyyskich osad będą naypierwszym przedmiotem obrad zebrać się maiącego Parlamentu. Ponieważ, iak Gazeta Goniec twierdzi, należy zapobiedz smutnym następnościom, które Zachodnim Jndyiom grożą.

We czwartek P. Canning rozmówiwszy się z P. Bathurst względem osad, poiechał w wieczor do Lorda Liwerpool do Combe Wood, gdzie aż do Soboty bawił, dla umowienia się względem niektorych punktów mowy, którą J. K. M posiedzenia Parlamentu osobiście otworzy. Osnowa tey mowy ma bydź tak co do wewnętrznego położenia kraiu, iako też zewnętrznych stósunków nader zaspokaiaiącą. J. K. M. obiawi niezawodne swoie oczekiwania, że pokóy w Europie utrzymany zostanie i razem uczyni nadzieię nowego pomnieyszenia podatków. Oczekuiemy także w zdaniu sprawy przez Kanclerza o stanie Skarbu przyiemnego doniesienia, że Ministrowie będą mogli wielkie i dobroczynne przedsięwziąść działanie względem długu kraiowego.

Znany brzuchomowca Alexander uszedł szczęśliwie śmierci z otrucia, którą mu były iego służący kilkakrotnie usiłował zadać, i poddaiący mu truciznę iest iuż uwięziony.

Gazeta *Times* czyni uwagę, iż Angielscy zaręczyciele za okręty podczas woyny między Francyią i Hiszpaniią zamiast straty wielkie odnieśli zyski, gdyż z zaręczonych Wschodnio - Jndyyskich okrętow ani ieden nie był zabrany.

Xże Jorku na pomnik dla Lorda Erskine podpisał 50 Fs. i znaydować się także będzie iako Prezes na rocznym obiedzie towarzystwa St. Patryk, aby składki dla ubogich Jrlandczyków tem były licznieysze. Podobne czyny wielbione są od wszystkich stronnictw, ponieważ upatruią w nich nietylko polityczne mniemania (na przeszłym Parlamencie opierał się przypuszczeniu Katolików do praw obywatelskich), ale nadto przykładanie się do dobra powszechnego iako Xże naybliższy tronu.

Doniesienia z Madrytu powtarzaią, iż Król Hiszpański pisał do Wysokich swoich Sprzymierzyńców, Cesarzów Rossyyskiego i Austryiackiego, Królów Pruskiego i Angielskiego, uwiadomiaiąc ich o swoim na tron Hiszpański przywróceniu, prosił o pomoc do odzyskania zdobytych przez swoich przodków południowo - Amerykańskich posiadłości.

Podług doniesienia komitetowi do wsparcia osadników w południowey Afryce, stan osiadłych Anglików na przyląd-

ku Dobrey Nadziei iest nader smutny. Czego burze tak częste w owych okolicach nie zniszczą, to nocną porą zabieraią Kaffrowie. Naynędznieyszą bydź ma mimo wsparcia Rządu osada w Grahamstown.

Z Brazylii mamy doniesienia do 6 Grudnia, a Gazetę rządową z Rio-Janeiro do 26 Listopada. Lecz o wypadku tamteyszych zdarzeń nic ieszcze z pewnością donieść niemożna. Spoykoyność nie była tam wcale przerwana, owszem w dniu rozwiązania Kongressu było miasto oświecone, a Cesarz za pokazaniem się był radosnemi okrzykami witany.

Dnia 9 i 10 Lutego 1824 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— *Pszenicy*	10	15	10	6	9	15	8	5
— *Żyta*	7	—	6	15	6	12	6	—
— *Jęczmienia*	5	15	5	—	4	24	4	15
— *Owsa*	3	24	3	18	3	15	—	—
— *Jagieł*	17	—	16	—	15	6	14	15
— *Grochu*	8	—	7	—	6	24	6	—
— *Rzepaku*	20	—	9	—	18	—	17	—

W Gdańsku dnia 30 Stycznia.

Łaszt 3 Korcy wynoszący

Pszenicy	od Złp.	160	do	210
Żyta	— —	100	—	110.
Jęczmienia	— —	80	—	86
Owsa	— —	60	—	66
Grochu	— —	110	—	120.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 9 Lutego

Czer: Zł: Holl: monetą Courant	Złp. 20	gr. 15	
detto Cesarski	— 20	— 3	
Fryd. Pruskie	— 35	— —	
Louid'or	— 37	— —	
Złoto frankówki . . .	— 33	— —	
Szeiny Wiedeńskie za 100 .	— 224	— —	
Złoty ryński Szeinami .	— 1	— —	

LOTERYIA KRAIOWA.

W 72 Ciągnieniu dnia 11 Lutego r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

71. 56 76 59. 46.

Przyszłe 73 Ciągnienie dnia 18 Lutego r. b. przypada.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek to iest: dnia 12 Lutego 1824 roku na benefis Szyma na Włodka, daną będzie wcale nowa Komedyo-Opera w 1 akcie pod nazwiskiem: *Wilk na pokucie*. Którą poprzedzi Komedya wierszem tegoż autora co Gieldnab i Zrzędność i Przekora, pod nazwiskiem: *Mąż i Żona*, między antraktami grane będą trzy nowe polonezy sprowadzone z Warszawy.

W Sobotę zaś d. 14 Lutego dana będzie wielka komiczna Opera w 2 aktach, pod nazwiskiem: *Swięto Słońca Braminów*.

W Niedzielę d. 15 Lutego dana będzie REDUTA, czyli *Bal Maskowy* w Sali przy Teatrze. Dyrekcya Teatralna bilety Redutowe w dniu Reprezentacyi Sobotniey na Niedzielną następuiącą Redutę dla Widzów kupuiących Parterowe i Balkonowe bilety, po Złp. 2 gr. 5 w Kassie teatralney ofiaruie. Cena zaś biletu na samą Redutę iest Złp. 3 gr. 5.

DONIESIENIE.

Fabrykant świeżo do tey stolicy przybyły, po dokładney probie przez W. Markowskiego Professora Chemii w Uniwers: Krakow: uzyskawszy od Zwierzchności pozwolenie. ma zaszczyt uwiadomić, iż za mierną cenę przedaie w szklanych słoykach wcale nowego wynalazku Szuwaks, za którego dobroć i skutki ręczy; iest on robiony z tłustości, wcale skórze obuwia nieszkodzi i daie glans nayczystszy. Ma oraz przez siebie robione Mydło natychmiast wyciągaiace wszelkie plamy i tłustości z sukna, kaźmirku, i t. p. tak, iż żadnego znaku nie zostanie, o czem dokładniey drukowane doniesienie obiaśni. Zapewnia, iż każdy kupuiący to obuie, zadowolnionym zostanie. Ktoby sobie życzył przepisu takowego Szuwaksu, może go nabydź za umiarkowaną cenę. Mieszka na Stradomiu pod Nrem .

P. Goldszmit.